

Cilji razvoja občine v letih 1976 – 1980

Cedalje bolj razvijamo aktivnost v pripravah za srednjeročni plan razvoja občine za obdobje 1976–1980. Pri tem velja osnovni poudarek, da gradimo in bomo gradili osnovne razvojne cilje in naloge, predvsem na osnovi dogajanj in dejstev, ki se odvijajo v temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesih skupnostih. Zato je tudi mogoče imenovati cilje, ki jih bomo postavili v prihodnje, oziroma, ki jih želimo v prihodnjih letih doseči, resnično samoupravno dogovorjene smeri razvoja. Te cilje lahko opredelimo v naslednjem: to so družbenopolitični cilji, temeljni gospodarski cilji, cilji s področja gospodarjenja s prostorom in varstvom okolja in s področja družbenega ter kumunalnega standarda.

Najprej naj se zaustavimo na kratko pri družbeno političnih ciljih. Seveda sodi v ospredje nadaljnji razvoj s poudarkom na samoupravnem dogovarjanju in sporazumevanju kot izhodiščni osnovi za reševanje problemov v občini. Zlasti je pomembno pri tem dosledno izvajanje določil ustave, ki se nanašajo na vlogo delavca v združenem delu, tako v TOZD, v interesni skupnosti in v krajevni skupnosti. Za uveljavljanje takega položaja delavca bo seveda izredno pomembna aktivna vloga družbenopolitičnih organizacij, ki se bodo skupno z občinsko skupščino zavemale za čim uspešnejše delovanje delegatskega sistema. Le tako bo mogoče tudi vsebino novih samoupravnih razmer, ki jih zahteva ustava, dejansko preliti v celovito dogajanje vseh samoupravnih celic naše skupnosti, zlasti pa se bo osveščal delovni človek za izvajanje nalog, ki jih ima kot delegat v tej ali oni funkciji.

Pri gospodarskih ciljih si zastavljamo nalogo nadaljnje povečevanja proizvodnih kapacitet in števila zaposlenih. Posebna pozornost bo posvečena razvoju industrije, gradbeništva, gozdarstva, kmetijstva in terciarnih dejavnosti. Industrijska proizvodnja bi morala naraščati letno do 9,6 in polagoma preiti iz sedanje tradicionalne dejavnosti na nove zvrsti, predvsem na kovinsko in ostalo predelovalno industrijo. Posebnega pomena pa je razvijanje industrije, ki ima surovinsko osnovo v občini (industrija gradbenega materiala, lesna industrija in živilska industrija). Za doseganje večjih gospodarskih rezultatov je zelo pomembno nadaljnje vlaganje sredstev v modernizacijo in avtomatizacijo proizvodnje, izboljšanje kadrovske in kvalifikacijske strukture zaposlenih, izboljša-

nje organizacije dela in uveljavljanje stimulativnega nagrajevanja dela, vse to pa bi bilo tudi osnova za povečanje produktivnosti dela, po letni stopnji okrog 5%. Naj omenimo še, da se bo tudi zaposlovanje usmerjalo po intenzivni poti, tako da bi v prihodnjih petih letih na novo zaposlili okrog 700 ljudi z letno stopnjo 3,7%. Osnovnemu cilju t. j. povečanju proizvodnje so podrejeni vsi drugi, kot je: investicijska politika, ki naj bo usmerjena v kapitalno intenzivne naložbe, pospeševanje integracijskih procesov z namenom, da omogočimo hitrejši dotok kapitala, strokovnosti in znanja.

Na področju gospodarjenja s prostorom in varstva okolja si zastavljamo temeljni cilj z revizijo urbanističnega programa občine in vseh dokumentov, ki se nanašajo na urbanistično politiko. Tako se bomo srečevali tudi s problemi zemljiške politike, vodnega gospodarstva in nekaterimi nalogami, ki se nanašajo na vprašanja varstva okolja.

Pri ciljih na področju družbenega in kumunalnega standarda je treba na prvem mestu omeniti naloge, ki izhajajo iz sprejetega programa gradnje telesnovzgojnih, šolskih in vzgojnovarstvenih objektov, s tem povezano pa tudi kadrovske naloge na tem področju. Seveda pa bo veljala velika pozornost stanovanjski izgradnji, pri kateri se zavzemamo, naj bi bil odnos med zasebno in družbeno gradnjo 40:60 v korist družbene gradnje. Upoštevač sedanje vire sredstev bi bilo možno letno zgraditi 150 stanovanj.

Vrsto ciljev imamo na področju kumunalnega standarda občanov, ki se nanašajo na probleme cestnih povezav, modernizacijo prometnic, izgradnjo vodovodov, rekonstrukcijo električnih napeljav, kanalizacijo, rekreacijske objekte, otroška igrišča in drugo. V tej vlogi se bo posebno odražala aktivnost krajevnih skupnosti in interesnih skupnosti.

Navedenih je bilo le nekaj glavnih ciljev razvoja, z osnovnim namenom, da dosežemo v prihodnjih petih letih večji skok v kvaliteti in kvantiteti. Odras tega naj bi bila tudi rast družbenega proizvoda na prebivalca, ki ga je treba povečevati po letni stopnji najmanj 7,4, ter bi se tako postopoma približevali poprečni slovenski razvitosti.

J. Dernovšek

Statuti krajevnih skupnosti

Ustava Socialistične republike Slovenije obravnava delo, pravice in dolžnosti krajevnih skupnosti v posebnem poglavju od 72. do 74. člena ustave. Z 72. členom je dana pravica in dolžnost delovnim ljudem in občanom, da se za uresničevanje skupnih interesov delovnih ljudi in občanov organizirajo v krajevno skupnost. V 73. členu ustave je določeno, o katerih zadevah delovni ljudje in občani odločajo in katere naloge opravljajo v okviru krajevnih skupnosti. V 74. členu pa je določeno, katera sredstva se v krajevni skupnosti lahko združujejo za uspešno izvajanje nalog krajevnih skupnosti. V tem členu je nadalje določeno, da se sredstva zbirajo na podlagi programa in plana razvoja krajevnih skupnosti ter v skladu s statutom krajevnih skupnosti oziroma občine.

Statut občine Litija, ki je že usklajen z novo ustavo in je bil tudi objavljen v Uradnem listu št. 23 v letu 1974, ima vsebinsko enaka določila kakor ustava Socialistične republike Slovenije, s tem da so določila občinskega statu-

ta o krajevnih skupnostih obširnejša. Statut občine v 31. členu določa, da mora krajevna skupnost imeti svoj statut in način, kako se statut krajevnih skupnosti veljavno sprejme. 132. člen tega statuta pa določa glavno vse-

bino statuten krajevnih skupnosti.

Z namenom, da bi izvedli ustavna in statutarna določila o sprejemu statuten krajevnih skupnosti, je pristojna služba skupščine že v mesecu oktobru preteklega leta pripravila vzorec statuta krajevnih skupnosti. Obenem je posredovala vsem krajevnim skupnostim shemo organizacije samoupravnih organov krajevnih skupnosti. Ti pripomočki so bili posredovani sedanjim vodstvom krajevnih skupnosti in obrazloženi na območnih sestankih z vodstvi krajevnih skupnosti. Na teh sestankih so bile tudi imenovane komisije za sestavo predloga programa razvoja krajevnih skupnosti v letih 1976 – 1980, pri čemer so sodelovali predstavniki občinske skupščine in izvršnega sveta.

Skupščina občine Litija in njeni organi so torej storili vse potrebno, da bi bili statuti krajevnih skupnosti usklajeni z ustavo in pravčasno sprejeti. Drugi del dejavnosti v zvezi s sprejetjem statuten pa je prepuščen krajevnim skupnostim, odnosno njihovim komisijam za pripravo statuten krajevnih skupnosti. Te komisije so v desetih krajevnih skupnostih že pripravile predloge statuten in jih skupno s pristojno službo občinske skupščine že pregledale in uskladile z ustavnimi določili in z določili statuta občine. Statuti krajevnih skupnosti v teh desetih krajevnih skupnostih so že toliko dodelani, da gredo vodstva krajevnih skupnosti lahko z njimi na javno razpravo in jih po razpravi tudi sprejmejo. Osem krajevnih skupnosti pa k izdelavi predloga še ni pristopilo ter bodo morale te krajevne skupnosti odnosno njihove komisije s pripravo statuta pohiteti. Statuti bi morali biti sprejeti najkasneje

do konca aprila 1975, če hočemo, da bo delo in financiranje krajevnih skupnosti steklo po določilih statuten in ustave. V kolikor krajevne skupnosti ne bodo sprejele novih statuten niti letnih programov dela, bo delovanje krajevnih skupnosti v tem letu otežkočeno.

Nastaja vprašanje, kako sprejeti statut krajevnih skupnosti in kaj storiti, da bodo o njegovi vsebini seznanjeni vsi prebivalci krajevnih skupnosti. Statute sprejemajo delovni ljudje in občani na svojih zborih. Priporočljivo je, da vodstvo krajevnih skupnosti na zboru občanov statut dobesedno prebere in manj razumljiva določila sproti obrazloži. Tak način seznanjanja in sprejetja statuten je za krajevne skupnosti najbolj primeren. Ko se občani z vsebino statuta seznanijo, lahko že na istem zboru zanj tudi glasujejo.

Predvideno je, da bi na teh zborih občanov tudi izvedli volitve delegatov za zbor delegatov krajevnih skupnosti. Zato je potrebno, da bodo vodstva krajevnih skupnosti z vodstvi krajevnih organizacij Socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij pred temi zbori evidentirala možne kandidate za zbor delegatov krajevnih skupnosti. Svet krajevnih skupnosti bo sicer izvolil zbor delegatov krajevnih skupnosti izmed delovnih ljudi in občanov, ki stalno prebivajo na območju krajevnih skupnosti. Funkcija delagata zbora krajevnih skupnosti in člana sveta krajevnih skupnosti je nezdružljiva, to pomeni, da zbor delegatov krajevnih skupnosti ne bo volil svet krajevnih skupnosti izmed sebe, ampak iz občanov in delovnih ljudi, ki niso delegati zbora delegatov krajevnih skupnosti in bo zato potrebno evidenti-

(Nadaljevanje na 2. str.)

Obvestilo krajevnim skupnostim

Družbeni dogovor o financiranju krajevnih skupnosti za leto 1975 je bil v dosedanji razpravi družbeno ovrednoten in sprejet. Stekle so že akcije za podpis dogovora, ki bo predvidoma 5. marca 1975. Za nemoteno uresničevanje vsebine družbenega dogovora je potrebna v prvi vrsti dejavnost krajevnih skupnosti. Če hočemo uspeti z novim načinom financiranja krajevnih skupnosti in obogatiti njihovo dejavnost, morajo krajevne skupnosti do konca meseca marca predložiti programe dejavnosti z lastnimi viri financiranja.

Stanovanja so dodeljena

45 stanovanj, kupljenih s sredstvi samoupravne enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, je že dodeljenih. Upravičenci do teh stanovanj so v mesecu decembru 1974 na podlagi potrjene prednostne liste prejeli odločbe o dodelitvi stanovanj, 30. decembra 1974 pa so upravičenci na skupnem zboru podpisali stanovanjske pogodbe in prejeli ključe.

Ob prvi delitvi solidarnostnih stanovanj so dobili stanovanje:

- 2 družini iz Zapodja, katerim je domove poškodoval plaz,
- 24 družin iz kategorije občanov z nizkimi osebnimi dohodki,
- 2 družini iz kategorije upokojevcev,

- 1 upokojenka (samska),
- 16 družin iz kategorije mlada družina.

Z dodelitvijo teh stanovanj preneha veljavnost prednostne liste, ki je bila potrjena za prvo delitev.

Po sklepu zbora delegatov samoupravne enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu je bil od

10. januarja do 10. februarja 1975 razpisan II. natečaj za 32 stanovanj, ki bodo predvidoma vseljiva v maju 1975. O razpisu so bili obveščeni vsi vplačniki sredstev na območju občine Litija in vplačniki zunaj občine.

Ker sta komisija in zbor delegatov ob prvi delitvi stanovanj ugotovila, da je točkovna lista, ki je kot sestavni del pravilnika o dodeljevanju stanovanj služila za točkovanje in uvrščanje na prednostno listo, pomanjkljiva, je bila na podlagi raznih ugotovitev, ki tudi odločajo o razvrstitvi na prednostno listo, sestavljena nova, in kot predlog dana z razpisom javnega natečaja v enomesečno razpravo. Če ne bo pripomb na predlog točkovne liste, bo ta predložena zboru delegatov v sprejem in stanovanjski prostori vseh prisilcev po II. natečaju bodo točkovani po novi točkovni listi.

Seveda pa pri ugotavljanju realne točkovne liste želimo čim več sodelovanja občanov in vseh vplačnikov sredstev. Kajti le tako bomo uspeli stanovanja najbolj pravično dodeliti, brez kasnejših očitkov.

Vid Praunseis

32 novih stanovanj na Rozmanovem trgu bo kmalu vseljivih. Foto: foto krožek OS Litija

Samoupravne interesne skupnosti so konstituirane

V minulem letu smo vložili veliko naporov, da smo na področju družbenih dejavnosti ustanovili, v skladu z ustavo in zakoni, samoupravne interesne skupnosti za področja:

- vzgoje in izobraževanja
- otroškega varstva
- kulture
- telesne kulture
- socialnega skrbstva
- zdravstva
- in zaposlovanja

Za vsa ta področja je IS Sob Litija, na predlog ObK SZDL Litija, imenoval iniciativne odbore z nalogo, da pripravijo in izvedejo vse naloge za ustanovitev skupnosti za navedena področja.

Usklajevanje med iniciativnimi odbori je opravljal koordinacijski odbor, ki je usklajeval, organiziral in spremljal potek ustanavljanja interesnih skupnosti.

Ustanovitev interesnih skupnosti je zahtevala obilico zahtevnega dela: izvedba volitev delegatov oz. delegacij in konferenc delegacij, za delegiranje delegatov v skupščine SIS (v krajevnih skupnostih in TOZD), priprava samoupravnih sporazumov za ustanovitev SIS, podpisovanje samoupravnih sporazumov o ustanovitvi SIS, sklic prvih sej delegacij in sklic 1. sej skupščin SIS.

Dne 19. dec. 1974 so pooblašeni delegati iz KS in TOZD podpisali samoupravne sporazume o ustanovitvi SIS za omenjena področja. Samoupravne sporazume je podpisalo 49 podpisnikov, od tega 18 KS in 31 TOZD.

Na podlagi tega so bile s strani iniciativnih odborov za ustanavljanje SIS, sklicane prve seje skupščin SIS (šest je bilo izvedenih dne 21. dec. 1974, ena pa 23. dec. 1974). Na teh sejah so se skupščine posameznih skupnosti konstituirale, v posameznih SIS pa so bila izvoljena tudi vsa delovna telesa.

Tako so bile SIS na področju družbenih dejavnosti ustanovljene in konstituirane v roku, ki je določen z ustavo. To pa ne pomeni, da so vse SIS tudi v resnici začele izvajati vse tiste naloge, ki so določene z zakonom za posamezne SIS.

Nekatere SIS so svojo nalogo začele izvajati zelo organizirano in kvalitetno, kar pomeni, da so se delegati v skupščini, izvršilnih odborih in raznih delovnih komisijah, temeljito in odgovorno poglobili v svoje delo. Saj prav od teh zavisi učinkovito delovanje posameznih SIS.

Medtem pa so se nekatere SIS že v začetku znašle v težjem položaju, kar še posebno velja za SIS socialnega skrbstva, pri kateri gre dobesedno za ustanavljanje. Zato bo potrebno posvetiti še veliko pozornosti delu SIS, da bi dosegli željene rezultate (izobraževanje delegatov, kvalitetni pripravi gradiva za seje, pravočasno pošiljanje gradiva za seje skupnosti v delgacijah oz. delegatom, organizaciji primerne in ekonomske oblike dela strokovnih služb SIS, informiranje v delegatskem sistemu itd.)

L. K.

Obvestilo uredniškega odbora

Vsak dan prihajajo v našo občino novi občani, nekateri tudi odhajajo ali spreminjajo prebivališče. Pri tem ima uredniški odbor »Glasila občanov« težave, ker ne more

sproti ugotavljati vse spremembe prebivališč občanov. Zato pozivamo vse občane, ki časopisa ne prejema na dom, da to javijo uredniškemu odboru.

Plaz v Zapodju je naredil veliko škodo. Foto: V. Logaj

Mladi pišejo...

Plaz v Zapodju

V noči od 26. na 27. oktobra je v vasi Zapodje nad Kresnicami več tisoč m³ velik zemeljski plaz povzročil ogromno škodo.

Že popoldan, 26. oktobra so zapazili, da se je pri kamnolomu odtrgala cesta. Nato je plaz dobival vse večjo hitrost in v nekaj urah že premaknil več dreves. Okrog druge ure ponoči je porušil Prosenčev hlev in svinjak, ki ga vidite na sliki.

Vaščani in pripadniki civilne zaštite iz Kresnic so začeli takoj s selitvijo. 27. oktobra zvečer je bil vzhodni del vasi izpraznjen. Izseliti so morali štiri družine.

Do sedaj so naredili že nekaj raziskav. Ugotovili so, da je ena hiša vseljiva.

Plaz je naredil za približno 5.000.000 din škode.

Vinko Logaj
Osnovna šola Litija

Obvestilo gozdnim posestnikom!

Obrat za kooperacijo pri GG Litija obvešča vse lastnike gozdov na območju Obrata za kooperacijo Gozdarstvo Litija, da je rok za prijavo sečnje za sezono 1975/76 od 1. 3. do 31. 5. 1975. Prijave se naj pošljejo pisмено na Gozdni obrat Litija, Ustje 39, p. Šmartno pri Litiji 61275 z naslednjimi podatki:

Ime in priimek, naslov, kat. občina, perc. štev., m³ iglavcev, m³ listavcev skupaj, datum in podpis.

Kasnejše prijave se bodo upoštevale šele v naslednji sečni sezoni.

Statuti krajevnih skupnosti

(Nadaljevanje s 1. str.)

rati in pritegniti k sodelovanju v krajevni skupnosti več delovnih ljudi in občanov kot do sedaj.

S predlogi statutih krajevnih skupnosti so določena območja za zbor delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti. Ta območja so določena tako, da se bo zbor čimbolj približal občanom in delovnim ljudem v krajevni skupnosti. Nekaj krajevnih skupnosti bo imelo tudi po

osem območij za zbere občanov. Le izjemoma se bodo sklicevali zbori občanov za celotno krajevno skupnost. praviloma pa bodo zbori občanov in delovnih ljudi sklicani po vaseh, zaselkih in ulicah, tako da bo imel tak zbor bolj obliko sproščenega pogovora in bodo občani in delovni ljudje imeli več možnosti s svojimi predlogi, nasveti in zahtevami sodelovati pri samoupravljanju v krajevni skupnosti.

T. G.

Nalog je veliko

Krajevna skupnost Litija — desni breg je nastala lani, ko so se občani levega in desnega brega Litije odločili, da osnujejo dve krajevni skupnosti. Kot na levem bregu, tudi na desnem bregu občani ugotavljajo, da so se pravilno odločili, saj sedaj obe krajevni skupnosti veliko bolje delujeta. Seveda pa s tem delo v obeh krajevnih skupnostih v mestu ne bo popolnoma ločeno. Še vedno bodo potrebni stiki obeh krajevnih skupnosti, ker bo treba veliko vprašanj reševati skupno, saj bo tudi skupnih vprašanj veliko.

Krajevna skupnost Litija — desni breg ima 2119 prebivalcev in je s tem druga po številu prebivalcev v naši občini. Obsega območje mesta na desnem bregu Save in vasi: Veliki vrh, Podšentjur in Širmanski hrib.

Predsednik KS Litija — d. ing. Viki Sešok. Foto: foto krožek OŠ Litija

Krajevno skupnost vodi 15-članski svet, ki ga vodi ing. Viki Sešok. Tajnik sveta je Mojca Maček, ki ji pomaga Mica Lajovic, blagajnik pa je Lado Muzga.

Da je nalog in dela v tej krajevni skupnosti zares veliko me je prepričalo že osem zajetnih map, ki so se znašle na mizi, ko sem se pogovarjal z ing. Vikijem Sešokom, ki je sicer vodja urbanistične službe v naši občini. Dobrega predsednika so si izbrali občani desnega brega. Gotovo jih je pri izbiri vodilo tudi to, da je ing. Viki Sešok že zaradi svojega poklica in delovnega mesta človek, ki do potankosti pozna področje komunalnega in urbanističnega urejanja, kar občane še vedno najbolj žuli. Ni pa s tem rečeno, da njihov predsednik misli samo na probleme, ki so v tesni zvezi z njegovim poklicem in službo. Ravno nasprotno. Človek bi rekel, da je predsednik današnje krajevne skupnosti. Takšne kakršne opredeljuje ustava. To pa pomeni urejanje in reševanje ne samo komunalnih problemov, ampak tudi uresničevanje in reševanje skupnih interesov na širokem področju družbenih dejavnosti in povezovanje z organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi ter z drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, ki so zainteresirane in dolžne sodelovati pri zadovoljevanju potreb občanov v krajevni skupnosti.

Lani je imel svet krajevne skupnosti 9 sej, na katerih je

v glavnem tekla razprava o uresničevanju programa. Velik uspeh sveta KS nedvomno predstavlja to, da si je uspel pridobiti in opremiti prostore za seje, hranjenje dokumentacije itd. v Podkraju 6 in se s tem uvrstil med redke krajevne skupnosti v občini, ki imajo svoje prostore.

Da bi bili občani tekoče seznanjeni z delom sveta KS sta bili na Grbinski cesti in Valvazorjevem trgu postavljene informacijske tabli, kar so občani sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Ing. Viki Sešok je naštel samo najpomembnejše akcije sveta KS, ki je v lanskem letu imel na voljo 24.829 din:

- sofinanciranje projektov za preureditev Šmarske in Sitarjevske ceste (15.000 din);
- sofinanciranje urejanja cest na območju Podšentjurja (5.000). Tu so občani velikega vrha prispevali 600 prostovoljnih delovnih ur, iz Širmanskega hriba pa 300 ur za urejanje ceste;

- sodelovanje z republiško skupnostjo za ceste in SO Litija pri odpravljanju raznih pomanjkljivosti pri novem mostu (ureditev nekaterih pločnikov, zastoj vode na cesti, varnostne ograje, parkovna ureditev zelenic, oporni zidovi itd.);

- velika aktivnost sveta

KS pri volitvah delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti in izvedbi referendumov o podaljšanju samoprispevka za učnovzgojne objekte.

Program za leto 1975 bo slo nel pretežno na nadaljevanju začetih akcij v letu 1974, in sicer:

- sodelovanje pri urejanju Šmarske in Sitarjevske ceste (asfaltiranje, javna razsvetljava, odvodnjavanje, pločniki itd.);

- ureditev parkirišča na Valvazorjevem trgu;

- pomoč območju Podšentjurja pri urejanju cest in potokov ter sanaciji elektrifikacije;

- sodelovanje pri urejanju okolice spomenika žrtvam NOB na Trgu svobode;

- pomoč pri urejanju okolice osnovne šole (ograje, dvorišče);

- urejanje sprehajališč ob Savi;

- sodelovanje s socialno službo pri skrbi za ostarele občane;

- skrb za čistočo in lepo urejenost mesta.

Ob koncu pogovora je ing. Viki Sešok svoje želje strnil predvsem na naslednje:

- da bi se krajevna skupnost čimprej konstituirala po ustavnih načelih;

- da bi bil samoupravni sporazum o financiranju krajevnih skupnosti čimprej sprejet in,

- da bi uspeli ustvariti pogoje za profesionalno ali pol-profesionalno delo tajnika krajevne skupnosti.

Le ob zavzetem delu celotnega sveta KS in občanov bo možno uresničiti zastavljeni program in s tem nadaljevati uspešen začetek življenja te krajevne skupnosti.

NEJ

Nova pekarna v Litiji

V mesecu februarju ali marcu 1975 bomo dobili Litijani po dolgotrajnih naporih in premagovanju različnih težav novo pekarno.

Naše nekdanje podjetje Pekarna Litija je peklo kruh v neprimernih prostorih. Od pristojnih inšpekcij je bila izdana odločba, ki je nalagala takratnemu podjetju, da preneha peči kruh in v določenem času zgradi novo pekarno. Ker majhen kolektiv ni mogel prevzeti obveze

za razmeroma veliko investicijo, so se odločili, da se s 1.9.1970 priključijo Pekarni Center Ljubljana. To podjetje je ob zagotovitvi občine, da bo sodelovala pri gradnji nove pekarne tudi sprejelo priključitev in obvezo novogradnje pekarne. Občinska skupščina je nato pod-

Iz stare šole bo kmalu nova moderna pekarna. Foto: foto krožek OŠ Litija

jetju ponudila zemljišče v Litiji. Za gradnjo v Litiji so bili tudi že izdelani načrti. Ker pa je podjetje imelo še druge obveze in takrat ni bilo mogoče dobiti kredita za gradnjo, so pričetek gradnje stalno odlagali.

Zaradi spremembe koncepta potreb za pekarno v Litiji je nato Skupščina občine Litija na predlog Pekarne Center namenila v letu 1973 za prostore pekarne staro šolo v Smartnem. Gradbeno podjetje Beton Zasavje je nato izdelalo predračun in kasneje tudi izvedlo dela za preureditev stare šole v pekarno.

Vsa dela so opravljena in tako smo dobili namesto stare, razpadajoče stavbe nov proizvodni objekt, ki bo lahko v ponos kolektivu Pekarne Center.

V spodnjih prostorih so prostori za peko kruha, ohlajevanje in odpremo kruha ter še prostori za trgovino. V novi peči klasičnega tipa bo možno speči približno 5 ton kruha dnevno. Sedaj so spekli v starih prostorih največ 2 toni kruha dnevno. Pekarna je opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji. Izbor kruha bo bolj raznolik in bo prilagojen željam potrošnikov.

V prvem nadstropju uvaja podjetje nov izdelek — izdelovanje kornetov za sladolede. Te kornete sedaj v celoti uvažajo, in to preko 100 milijonov kom. letno. S prvim strojem, ki je že v prostoru, bo možno izdelati 9.000.000 komadov letno. Stroj je popolnoma avtomatiziran in ga upravlja le en delavec v izmeni. Pri nabavi tega stroja je sodelovalo podjetje Ljubljanske mlekarne, ki je tudi kupec kornetov. Predvidena je nabava še 4 ali 5 enakih strojev, tako da bi izdelali letno približno 50.000.000 kornetov. Nabava novih strojev je predvidena v skladu z možnostjo in razvojnim programom podjetja. Današnja cena stroja — peči je preko 8.000.000 din. Stare lokale pekarn v Litiji in v Smartnem bo podjetje prodalo in so primerni za drugo obrtno dejavnost.

Podjetje Pekarna Center v Ljubljani je začelo z delom leta 1952 s 37 ljudmi. Danes zaposluje podjetje 205 delavcev in preskrbuje s kruhom poleg dela Ljubljane še Polhov Gradec, Medvode in Litijo. Podjetje že dolga leta vodi direktor tov. Martin Knez. V Litiji je zaposlenih sedaj 14 delavcev. Poleg pekarn v trgovine v Smartnem ima podjetje trgovino tudi v Litiji.

Celotna vrednost investicije je 2.810.000 din. Pri tem pa ni upoštevan prispevek občine in podjetij, to je vrednost stavbe in vrednost stanovanj, v katera so bile preseljene stranke, ki so stanovale v stari šoli. Ravno zaradi dolgotrajnih razgovorov pri preselitvah strank se je gradnja tudi precej zavlekla.

Finančna sredstva je prispevala občina Ljubljana-Vič-Rudnik, kjer je sedež podjetja, in Skupščina mesta Ljubljana kot kredit, kar je podjetju tudi omogočilo, da je

z najetjem kredita in lastnimi sredstvi pristopilo h gradnji.

Kolektivu Pekarne Center Ljubljana čestitamo k novi delovni zmagi, hkrati pa izrekamo zahvalo vsem, ki so sodelovali pri tem delu, kot potrošniki pa upamo, da bomo to novo pridobitev v občini pozdravili z boljšo preskrbo in večjo izbiro izdelkov te stroke.

V. Cerar

Vesti iz kmetijstva

- KZ Litija ima v svojih hlevih 200 glav govedi sivo-rjave pasme;

- v kooperaciji redijo s kooperanti 650 glav za pitanje in 326 glav za mlečno proizvodnjo;

- v hlevih v Ponovičah re-de 14.000 kur nesnic, na Gramačah pa 10.000 nesnic;

- proizvodnja jajc znaša letno 4 milijone din;

- KZ Litija je odkupila v letu 1974 490.000 l mleka;

- KZ ima v posesti 306 ha zemljišča;

- kooperacijsko proizvodno ima organizirano s 300 kmeti;

- promet proizvodnje je narasel od leta 1970 z ene milijarde na 4 milijarde starih dinarjev;

- v letu 1974 je KZ Litija ustvarila 150 milijonov sredstev za sklade;

- kooperantom je KZ zagotovila 334 milijonov sredstev za kreditiranje.

Kreditirali so gradnjo hlevov s 150 milijoni starih din ter mehanizacijo s 184 milijoni starih din. Pospeševalna služba KZ Litija usmerja kmetije v sledečo proizvodnjo: pitanje živine in mlečna proizvodnja.

- KZ bo odkupila v letu 1975 500 ton pitane živine in 500.000 l mleka.

- KZ Gabrovka-Dole je odkupila v letu 1974 315.000 l mleka.

- V posesti ima 2370 ha površine.

- KZ Gabrovka-Dole sodeluje v kooperaciji z 260 kmeti.

- V letu 1974 je zagotovila kooperantom 211 milijonov S/din kreditov.

- Krediti so bili namenjeni za jagodičevje, mehanizacijo, gradnjo hlevov in nakup živine.

- Z Jagodičjem se ukvarja 54 kmetov kooperantov.

- KZ Gabrovka-Dole je v letu 1974 odkupila 480 kom. pitane živine ali 170 ton in 50 ton jagodičevja.

- Pri občini Litija že več let deluje sklad za pospeševanje kmetijstva, ki letno razpolaga s 25 do 30 milijoni S/din. Sredstva prispevajo: Skupščina občina Litija, KZ Litija, KZ Gabrovka-Dole in Mesarija in prekajevalnica Litija.

- Sklad financira delno umetno osemenjevanje, nabavo plemenjakov, izobraževanje kmetov, obresti za najete kredite za nabavo kmetijske mehanizacije, naroča načrte za gradnjo novih hlevov in drugo.

K. G.

Vsem v razmišljanje

Za čisto in zdravo okolje

Začeli smo novo leto 1975, ki izpolnjuje tretjo četrtino najuspešnejšega stoletja človeštva. Nagel in skokovit razvoj tehnologije, odkrivanja vesolja, nove tovarne, novi proizvodi, vse to je dalo človeku civilizacijo, ki mu omogoča lažnejše in lepše življenje, obenem pa povzročila ob neodgovornosti in pomanjkanju kulture in znanja človeka strašno onesnaženje naše že tako majhne in prenaseljene Zemlje.

Vzemimo za primer Slovenijo, »vrt Evrope«, kot piše v nekdanjih turističnih perspektivah. Naše reke so že pošteno umazane, prebivalci nekaterih industrijskih območij se dobesedno dušijo v onesnaženem zraku, 20.000 ha gozdov je uničenih zaradi plina in erozije. Parki, bregovi rek in ne nazadnje naša mesta, so spremenjena v smetišče.

Prav ob tem zadnjem bi rada nekaj spregovorila, saj smo si o Litiji že dolgo na jasnem, da je umazana, in to v večji meri po zaslugi nas občanov. Ne bom govorila o izpušnih plinih vse gostejšega prometa, o oblakih dima iz dimnika Lesne industrije ali o kanalizaciji, ki je v litijski občini še vedno pereč problem. To so primeri, o katerih se že razpravlja, tako v podjetjih kot pristojnih organih občinske skupščine. Spregovorila bi rada o vsakdanjem onesnaževanju okolja, ki sicer ne ogroža človekovega zdravja, vsaj neposredno ne, daje pa nelepoto sliko o

kulturi občanov. To so smeti, razni odpadki, s katerimi se srečuješ na vsakem koraku.

Lep primer je samo središče mesta — Valvazorjev trg. Papirji vseh barv in velikosti, da o cigaretnih ogorkih in ogrizkih ne govorim. Res je, da stoji v vsej ulici en sam koš za odpadke, in to pred Emono, vendar se sprašujem, ali nam je zato vseeno dovoljeno, da se znebimo odvečne embalaže ravno tam, kjer ni koša? Saj tudi doma ne mečemo odpadkov po vsem stanovanju, ker je koš za odpadke slučajno le v kuhinji?!

Le nekoliko boljši je položaj na ploščadi pred Mercatorjem in banki, kjer koša stojita, kljub temu pa je papirja veliko več okrog, kot v njiju.

Tudi nova cesta na Graško Dobravo ima ob svojih robovih namesto razsvetljave, markacije v obliki odsluženih vrečk bombonov, sokov in praznih cigaretnih škatel.

Še bi lahko naštevala, še veliko je takšnih »javnih odla-

gališč». Tudi okolica šole ni vzorno urejena. Toda kako vcepiti otrokom, kaj je pravičen odnos do okolja, kaj je osnovna higiena mesta, ki ima že tako redko načrtovana čiščenja ulic in parkov, ko pa imamo velikokrat mi odrasli tako nizko zavest in malomaren odnos do problema, ki sicer glede na ostale probleme ni pereč, verjamem pa, da moti še marsikoga.

Menim, da tudi namerno uničevanje nastajajočih zelenic ob novem mostu in nadvozu ne priča o visoki kulturi občanov. Ljudje si ob neprestanem pomanjkanju časa delajo bližnjice. Predvsem sta priljubljeni dve, prva ob začetku nadvoza, pri trgovini Mercator, druga ob koncu nadvoza, na cesti, ki vodi v Predilnico. Kdor si je bližnici že ogledal, ve, da sta strmi in največkrat blatni, ve pa tudi, da vodi tako do tovarne kot trgovine lepo speljan asfalt, brez umazanih čevljev in morda celo zlomljenih nog, pa še škode na mladi celenici, ki še ni prav zaživela, ne bi bilo.

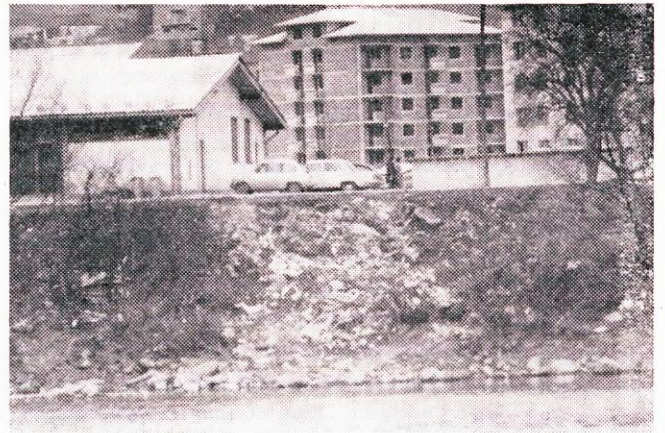
Minilo je že leto, odkar mesto nima javnega odlagališča smeti, da o okolici, kjer komunalna služba še ni urejena, ne govorim. Res je, da so načrti za odlagališče narejeni, lokacija sprejeta in ne kaže nam drugega, kot čakati. Vendar se v letu in več po naših kletih, podstrešjih in drvarnicah nabira šara, ki je ni moč odvreči v posodo za smeti ali zažgati, ker so posode že tako prehitro polne vsakodnevnih odpadkov, štedilnikov na trda goriva pa je vse manj. Ljudje pa ne čakajo na javno otvoritev prepotrebne odlagališča, pač pa si iščejo svoja. Tako so si nekateri prebivalci novo nastalega naselja na Graški Dobravi izbrali bližnji gozd, kamor se ob jesenskem in pomladnem čiščenju vozi vsa nepotrebna krama iz njihovih stanovanj in okolice hiš. Resnično so si ti ljudje uredili svojo okolico, kaj pa so storili naravi?

Tudi Sava je znano odlagališče smeti za prebivalce levega in desnega brega, vendar ne le v Litiji, menda kar od svojega izvira naprej. Ste si morda že ogledali, kaj vse nam je Sava prinesla ob večjih deževjih, ko je močno narasla, kaj vse se je obesilo na grmičevje obeh bregov? Ste kdaj pomislili, da je Sava življenjski prostor mnogim živim bitjem, ki potrebujejo kisik, rudninske snovi in organsko hrano kot mi ljudje, ne pa raztrganih čevljev, odsluženih posod, papirja, torej snovi, ki jim bakterije — razkrojevalci niso kos.

Kdo je odgovoren za vse našete probleme v mestu in občini?

Odgovor je en sam: mi vsi, ki živimo tu.

Komisija za varstvo okolja v občini Litija je v svojem podrobnem načrtu za leto 1975, v cilju, da se ohrani oziroma uredi zdravo človekovo okolje, pripravila določene naloge posameznim dejavni-

Takole neodgovorno stresamo odpadke v Savo. Foto: foto krožek OS Litija

kom, tudi Krajevnima skupnostima, ki imata pravzaprav med vsemi dejavniki najširši program, katji v njunem območju se izvajajo vse akcije za izboljšanje okolja in higienskega stanja. Posebno pozornost je treba posvetiti snagi v hišah, po dvoriščih, raznih lokalih, trgovinah, čiščenju pločnikov, občestnih jarkov, otroških igrišč, higienskemu odstranjevanju odpadkov, uničevanju mrčesa, muh in golazni, postavljanju zahtev po čistoči v gostinskih lokalih, živilskih obratih in trgovinah.

Naslednji dejavnik je zdravstvena služba, ki je po svoji strokovni plati dolžna predlagati določene akcije v smislu zaščite okolja, dajati strokovne informacije, tako organom, družbenim in delovnim organizacijam, kot občanom krajevne skupnosti.

Sola kot vzgojna ustanova lahko v veliki meri pripomore k razvoju in obsegu higienske zavesti ter uvajanju higienskih navad. Skrb za iz-

boljšanje splošnih higienskih razmer in higienizacija naseelij ter izvajanje malih sanacij pa je že dolgoletna tradicija RK. Mladinske in športne organizacije naj s pozitivnim vedenjem mladine in športnikov vnašajo čut odgovornosti do zdravja in okolja, ki pogojuje zdravje. Delovne organizacije, predvsem industrija, že bojujejo svoj boj proti onesnaževanju okolja — predvsem zraka in vode, pri tem pa ne smejo pozabiti na higieno obratnih prostorov in okolice svojih obratov.

Ob koncu samo še tole. Vsak dan nastaja neprecenljiva škoda na naravnem okolju. Zamislimo se in storimo vsaj tisto, kar lahko, kar smo dolžni storiti kot ljudje in kot občani svojega mesta. Ne onesnažujmo ga po nepotrebnem, ne skrbimo zanj po mačehovsko, raje se potrudimo, da nam bo v ponos in v veselje, da smo Litijani!

Ivica Slabe

Klub zdravljenih alkoholikov v Litiji

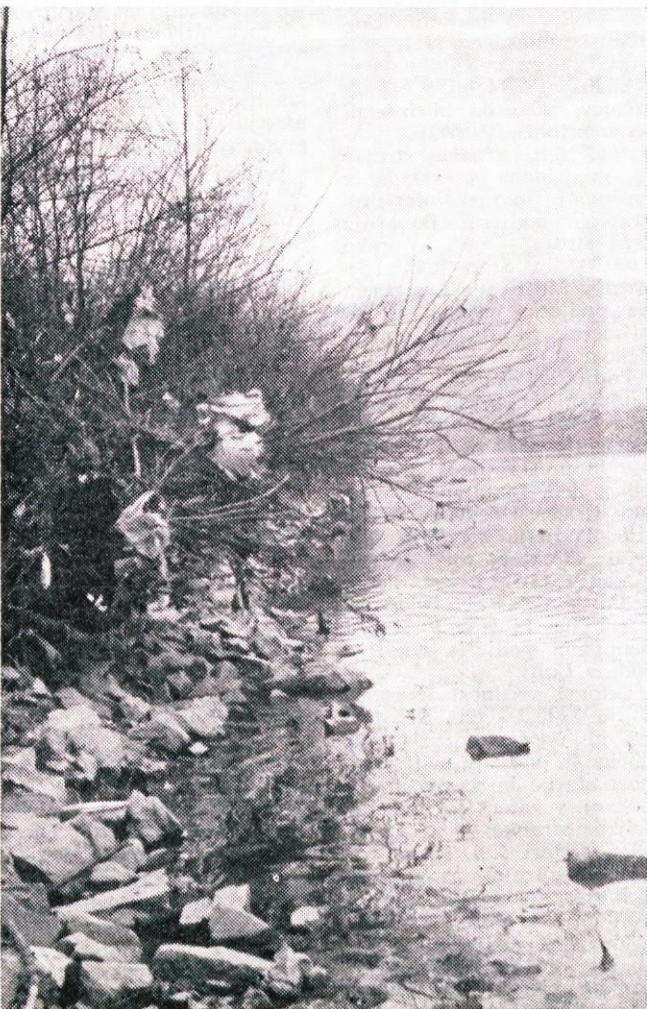
Novembra lani je bila v Litiji ustanovna skupščina kluba zdravljenih alkoholikov. Te skupščine so se udeležili poleg članov do takrat delujoče skupine zdravljenih alkoholikov v Litiji tudi njihovi svojci, kot gostje pa predstavniki raznih klubov zdravljenih alkoholikov iz SR Slovenije. Ustanovni skupščini so poleg predstavnikov občinske skupščine prisostvovali tudi člani terapevtske skupine in zdravnik dr. Rugelj iz Ljubljane. Na skupščini je bilo ugotovljeno, da je na območju naše občine precej alkoholikov in pomeni zato ustanovitev kluba zdravljenih alkoholikov velik korak pri reševanju tega tako perečega vprašanja. Ljudski pregovor pravi, »da se alkoholik spreobrne, ko se v jamo zvrne«, danes hočemo dokazati, da vsaj v večini primerov to ne drži. Zdravljenje alkoholikov zahteva veliko volje, veliko razumevanje domačih in pa okolja, v katerem alkoholik živi.

»Na zdravje,« pravimo, kadar v veseli družbi dvignemo kozarec. Poglejmo malo podrobneje! Mar gre tu v resnici za zdravje? Kaj pa nam prinašajo ti nešteti kozarčki domačega in tujega alkohola? Kaj je pravzaprav za vsemi temi pijačami z domačimi in tujimi zvonečimi imeni, ki nam jih priporočajo, da odžejajo, vzbujajo tek, preženejo prehlade, skrbi, dajejo moč in dvigajo razpoloženje? Nevarni so nam, nevarni še posebno, če postanejo navada in vsakdanja potreba. Redno uživanje alkoholnih pijač

povzroča številne okvare na človeškem organizmu. Človek sam niti ni zmožen ugotoviti, kdaj je iz mirnega bitja prestopil v usodno bolezensko stanje. Da postaneš alkoholik ni potrebno da se vidno opi-jaš, zadostuje že manjša a redna količina alkohola.

Vedno tudi ni moč ugotoviti, zakaj je kdo pričel piti. Pogosto pa je vzrok tega nesposobnost, da bi si ustrezno pomagal iz vsakdanjih težav, brez katerih pa ni nihče. Kadar človek stopi na pot alko-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Takšni so bregovi nekoč tako bistrave Save. Foto: foto krožek OS Litija

Klub zdravljenih . . .

(Nadaljevanje s 4. str.)

holizma ali zanj že oboli, se sam ne more več otresti pogubne navade.

»Alkoholik propada duševin telesno. Njegova osebnost se spremeni. Postane nesocialen, hkrati pa opušta dolžnosti do družbe in dela, vse to pa vodi v nove težave, popolen propad, zapuščanje svojih

kov od zdravnika, psihologa, socialnega delavca in drugih.

V klubu zdravljenih alkoholikov si alkoholiki sami med seboj pomagajo pri zdravljenju s skupino terapevtov. Izredno pomembno pa je, da pri zdravljenju alkoholikov sodeluje tudi družina oz. svojci alkoholika.

Zato pomislimo na vse, predno dvignemo kozarec z

Iz ustanovne skupščine kluba zdravljenih alkoholikov.

družin in podobno,« je v svojem pozdravnem govoru podaril načelnik oddelka za občno upravo in družbene službe SOB Litija.

Zdravljenje alkoholikov je dolgotrajno in terja silne napore vsakovrstnih strokovnja-

alkoholno pijačo in trčimo z njim NA ZDRAVJE. Poiščimo si razvedrilo na zraku in soncu, odžejajmo se s sadjem, sokovi in mlekom.

Bodimo zdrav, srečen in ustvarjalen član naše skupnosti. L. K.

Bogenšperk dobiva novo podobo

Odbor za obnovo gradu Bogenšperk je bil na predlog Kulturne skupnosti Litija imenovan dne 11. 7. 1972 na seji občinske skupščine Litija. V odbor so bili imenovani člani: Skupščine občine Litija, Kulturne skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, združenj, temeljnih organizacij združenega dela, predstavniki strokovnih institucij s področja spomeniškega in zgodovinskega varstva. Namen imenovanja je bil predvsem dvojen:

- zagotoviti realen in koordiniran organ upravljanja, ki bo prevzel skrb za obnovo gradu, po izraženi želji Investicijskih birojev Trbovlje, da grad vrnejo občini Litija in
- organizirati in programirati etapno obnovo gradu po navodilih Ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo in v skladu s kulturno-turistično-rekreacijskimi potrebami delovnih ljudi litijske občine pa tudi širšega zaledja, saj je Bogenšperk slovenskega pomena.

Prva naloga odbora je bila prevzeti grad v upravljanje od IBT Trbovlje. V pogovorih z njihovimi predstavniki je bilo doseženo soglasje, da IBT Trbovlje vrne grad občini Litija, brezplačno odstopi vse načrte, ki so bili izdelani na podlagi predvidenega programa za obnovo gradu, in celoten grad opremi z novimi zunanji okni ter poravna svoje dolgove Ljubljanskemu regionalnemu zavodu za spomeniško varstvo. Vrednost idejnega projekta je mogoče oceniti na 120.000 din, čeprav po takratnih načrtih (kvaliteten poslovni hotel) grad verjetno ne bo nikoli obnovljen. Vrednost oken je znašala 55.000 din; dolg zavodu pa 50.000 din.

V letu 1972 je bilo na gradu opravljenih precej del:

— napravljena je bila osnovna električna napeljava v vrednosti 27.500 din. Z deli je sodelovala tudi Predilnica Litija;

— opravljena so bila zidarska dela in barvanje v Valvazorjevi delovni sobi; napravljena je bila vitrina, kupljen stilni lestenec, restavrirano dvojno stilnih vrat in rekonstruiranje stilnega okovja v vrednosti 35.000 din;

— opravljena so bila zidarska dela in beljenje v drugem nadstropju gradu v vrednosti 23.500 din;

— v drugem nadstropju je bil urejen I. del muzeja NOB. Stroški so znašali 10.800 din. Sodelovale so tudi delovne

organizacije; tako da so celotni stroški ocenjeni na 50.000 din.

Tako je bil grad v času občinskega praznika 1972 urejen toliko, da je obiskovalcu že nudil delček tistega, kar naj bi grad v bodočnosti predstavljal (Valvazor v svoji dobi, muzej NOB, akademska slikarka Mira Pregel).

V letu 1973 je bil sprejet načelnj program obnove gradu Bogenšperk. Izvedena so bila še naslednja dela:

— opravljen je bil odriv zemlje z južne stene, s čimer je grad dobil prvotno podobo in ojačeni temelji v vrednosti 63.000 din;

— odstranjen je bil tudi parket in omet v hodniku I. nadstropja gradu ter napravljena horizontalna izolacija tlaka;

— v glavnem pa so bili poplačani dolgovi, ki jih je imel odbor že iz l. 1972.

V letu 1974 je bilo opravljenih vrsto raznih del, ki dajejo gradu že bolj izvirno in celotno podobo:

— s sredstvi Turističnega društva Litija je bil urejen gostinski lokal v pritličju gradu v vrednosti 200.000 din;

— urejena je bila kanalizacija v vrednosti 94.000 din;

— v Valvazorjevi delovni sobi je bil ostražen in lakiran stilni pod v vrednosti 5.000 din;

— urejen je bil strop in položen tlakovec v I. nadstropju v vrednosti 53.000 din;

— urejena je bila tretja soba muzej NOB in predsoba v knjižnico v vrednosti 21.000 din;

— odprta je bila TRIM steza v okolici gradu v vrednosti 12.000 din (občinski sindikalni svet, TTKS, Gozdni obrat in drugi);

— izdana je bila brošura Boža Otorepca »Zgodovina gradu Bogenšperk«.

V času obnove gradu je bilo v gradu odprtih nekaj občinskih likovnih razstav

predvsem domačih umetnikov — slikarjev. Prav tako smo poskrbeli za tisk vstopnic in razglednic gradu Bogenšperk. Ze v času obnove je bila v gradu: seja občinske skupščine, interesnih skupnosti in drugih sestankov in srečanj na ravni občine pa tudi republike.

Z dokončno ureditvijo gostinskih prostorov pa bo mogoče tu organizirati tudi seminarje, študijska posvetovanja, reprezentativna srečanja in druge oblike srečanj občanov.

Ves čas obnove gradu so poleg Skupščine občine Litija in družbenopolitičnih organizacij sodelovali še:

— Turistično društvo Litija,

— Ljubljanski regionalni zavod za spomeniško varstvo,

— Kulturna skupnost Slovenije in Litije,

— Stanovanjsko-komunalno podjetje Litija,

— Republiška skupnost za ceste,

— delovne organizacije Litije in tudi od drugod,

— organizatorji pustnih karnevalov v Litiji in drugi.

Mimo gradu Bogenšperk je bila izpeljana tudi Badjurova krožna pot v organizaciji Planiškega društva Litija.

Vse delo pri obnovi gradu je bilo organizirano na amaterski bazi z močnim sodelovanjem članov odbora za obnovo gradu Bogenšperk.

Vsota naštetih izdatkov za obnovo gradu in še nekaterih

manjših dosega 700.000 din. Če zraven prištejemo še sredstva, ki jih Kulturna skupnost Litija prispeva za redno dejavnost Ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo v letu 1972—1974 138.000 din in, ki se pretežno porabijo za grad Bogenšperk, je bilo za obnovo gradu v dobrih treh letih porabljenih 838.000 din.

Najaktualnejše naloge v letu 1975 so:

— dokončna ureditev pogojev za uporabo gostinskih prostorov (vodovod),

— napeljava telefona,

— zaključna faza asfaltiranja ceste,

— postavitve zbirke vraževerje,

— izdelava načrtov za konsolidacijo prostorov za Valvazorjevo tiskarno,

— dokončna ureditev I. nadstropja in balkona, izvzemši stanovanje hišnika,

— postavitve zbirke NOB v tretjo sobo,

— nadaljevati z gradnjo rekreacijskih objektov,

— izdaja brošure o stavbnem razvoju gradu,

— izdaja značke o gradu.

Kljub temu, da Odboru za obnovo gradu Bogenšperk ni uspelo v treh letih rešiti vseh vprašanj v zvezi z obnovo gradu, ocenjujemo, da bomo s trdnim in vztrajnim delom v naslednjih nekaj letih bistveno spremenili podobo in uporabnost gradu.

I. Godec

Vabimo vas na KRVODAJALSKO AKCIJO, ki bo 18. in 19. 3. 1975 od 7. do 16. ure v osnovni šoli Litija

občinski odbor RK Litija

ZAKAJ TAKO?

Kdo in kdaj bo odstranil te ostanke, ki »krasijo« Litijo? Foto: foto krožek OŠ Litija

Občinska priznanja so prejeli

1. Jože Rappl iz Gabrovke s področja gospodarstva.

Jože Rappl se je rodil 17. marca 1922 v Gabrovki in tu tudi danes še vedno opravlja nadvse pomembno in ustvarjalno delo. Njegov prispevek pri razvoju našega družbeno-ekonomskega sistema je potekal in še vedno poteka predvsem v dveh smereh. Kot član kolektiva Kmetijske zadruge Presad Gabrovka od njenega obstoja, je eden najzaslužnejših za napredek in uspeh zadruge, ki se je pod njegovim vodstvom pospešeno razvijala. Nastanek obrata »Presad« pri Kmetijski zadruzi Gabrovka, predstavlja nastanek novega obrata prav na njegovo pobudo. Danes predstavlja obrat »Presad« Gabrovka enega izmed najmočnejših predelovalcev sadja pri nas. Poslovni uspehi, ki jih je dosegel »Presad« in ki jih še vedno dosega, ne predstavljajo pomembno gospodarsko dejavnost samo za Gabrovko in okolico, ampak tudi za celotno našo občino.

Aprila 1941, ko je okupator zasedel Jugoslavijo je izstopil iz meščanske šole in se

Stane Volk

šel učiti za mizarja. V letu 1942 je pričel delovati za NOB. Junija 1943 je postal član aktiva ZSM v Šmart-

nem. Zaradi izredne aktivnosti te organizacije je moral junija 1944 v ilegalo in je nekaj časa delal kot član OK SKOJ-a nato pa odšel v VII. korpus na Dolenjsko, kjer je bil kurir vse do osvoboditve.

Po osvoboditvi je bil do leta 1947 še v jugoslovanski ljudski armadi, nato pa je pričel delovati na Okrajnem ljudskem odboru Ljubljana-okolica. Leta 1949 je prevzel dolžnosti sekretarja Okrajnega komiteja Ljudske mladine Slovenije Ljubljana-okolica. V letu 1950 je uspešno končal srednjo partijsko šolo pri CK ZKS, nato pa je delal kot sekretar Okrajnega komiteja Ljudske mladine Slovenije v Kranju. Leta 1953 je končal delovodsko šolo in se nato zaposlil v Lesni industriji Litija. Tudi tu je opravljal vrsto pomembnih političnih nalog. V letu 1960 je bil izvoljen za predsednika Občinskega odbora Socialistične zveze Litija, od leta 1963 do 1965 pa je bil poslanec skupščine SR Slovenije, kjer je delal v odboru za zdravstvo in socialno politiko. Leta 1965 je bil izvoljen za podpredsednika Skupščine občine Litija, na volitvah v letu 1967 pa za predsednika SO Litija. S 1. januarjem 1974 je prevzel odgovorno funkcijo sekretarja Občinskega komiteja ZKS Litija, kjer je zaposlen še danes.

2. Delavska univerza Litija s področja kulturno-prosvetnega in vzgojno izobraževalnega dela.

V kratkem bo Delavska univerza Litija slavila 15-letnico svojega obstoja. Ustanovljena je bila predvsem z namenom, da izobražuje odrasle občane na področju družbenega, strokovnega in splošnega izobraževanja. Do leta 1967 je Delavska univerza Litija opravljala samo izobraževalno dejavnost. V tem letu pa se je k Delavski univerzi priključila matična knjižnica, glasbeni center in kino. Pod upravljanjem in vodenjem Delavske univerze so vse navedene ustanove doživele velik napredek. Zlasti pa je bilo delo uspešno v knjižnici, ki je v letu 1967 imela 2.000 knjig, letos pa jih ima že preko 7.000. Na področju izobraževanja je Delavska univerza doslej izvedla in še vedno izvaja organizirano šolanje v mnogih dejavnostih. Preveč jih je, da bi jih naštevali. Najpomembnejše in najširše organizirane šole pa so: osnovna šola za odrasle, poklicne šole kovinske, elektro, kmetijske in krznarske smeri, ekonomska šola, tehniška šola kovinske in elektro smeri, delovodska šola, administrativna šola, šola za prometne tehnike, šola za voznike motornih vozil, za globinske vrtalce, višja šola za organizacijo dela, oddelek Pedagoške akademije in oddelek ekonomske fakultete.

V okviru DU Litija se izobražuje mnogo občanov. Foto: Zofka

Jože Rappl

Povezava med zasebnimi kmetovalci iz KZ »Presad« Gabrovka je takšna, da predstavlja obojestransko zadovoljstvo tako na področju same proizvodnje in predelave kot tudi v samoupravnih odnosih v organizirani kooperaciji. Kmetje kooperantje pri KZ »Presad« Gabrovka imajo danes prav vse možnosti za vplivanje in odločanje o sredstvih, ki jih soustvarjajo v okviru zadruge. Takšni samoupravni odnosi v kooperaciji predstavljajo tudi temelj za nadaljnje poglobljanje le-teh in tudi temelj za dvig ekonomskega standarda kmečkega prebivalstva.

3. Stane Volk s področja delavskega in družbenega samoupravljanja

Stane Volk se je rodil 22. aprila 1928 v Šmartnem pri Litiji v delavski družini, kjer je preživel svojo mladost.

Ognjeni krst na Tisju

Kako se kar najbolje vključiti v praznovanje občinskega praznika, je bila dolgo časa osrednja tema razgovora pripadnikov občinske partizanske enote, odbora Zveze rezervnih vojaških starešin, konference Zveze socialistične mladine in ostalih obrambnih struktur. Končno smo se zedinili, da partizanske enote ponove potek bitke II. štajerskega bataljona pred 34. leti na Tisju, vojaški starešine in mladina pa na Tisju izvedejo prvo orientacijsko tekmovanje v počastitev praznika občine Litija in dneva JLA.

Že pred 7. uro zjutraj se je pred osnovno šolo v Šmartnem zbralo 50 mladincev in mladink in prav toliko rezervnih vojaških starešin. Po formiranju ekip so se najprej pomerili v streljanju z voja-

do cilja skozi dve kontrolni točki, najti pa jih je bilo potrebno s pomočjo kompasa in topografske karte. Na prvi kontrolni točki je moral vsak tekmovalc čim dlje skočiti v daljino, hoditi po brvi in vreči bombo v 30 m oddaljen

Pohod je bil dobro organiziran. Foto: B. Bizjak

ško pištolo. Skoraj ni bilo nabojev vsaj enega ne bi poslal v tarčo. Tudi mladinke, ki jih ni bilo malo, so pogumno držale korak z »močnejšim spolom«.

Sam pohod je bil usmerjen proti Tisju. Ekipa so morale

krog. Prav zadnja disciplina je tekmovalcem povzročala največ težav. Za zgrešen met pa ni bilo točk.

Na cilju je tekmovalna komisija seštela dosežene točke in razglasila rezultate. Prehodni pokal pokrovitelja I.

(Nadaljevanje na 8. str.)

*Vsem ženam
iskrene čestitke ob
Dnevu žena*

Uredništvo

Preusmerjeni kmetiji

Morda je že marsikaterga občana, če si je ogledoval okolico, ko je potoval iz Litije v Ljubljano zbudilo v oči, da sta pred nedavnim zrasla na desnem bregu Save v Podšentjurju dva nova hleva. V našem programu razvoja kmetijstva je podobnih hlevov načrtanih več. V zadnjih letih je bilo nekaj že postavljenih, nekaj jih je v izgradnji, usoda nadaljnjih novogradenj pa je v veliki meri odvisna od zadovoljive rešitve težkih ekonomskih razmer, ki so se pojavile v kmetijstvu v preteklem letu. S tem prispevkom vam želimo bežno predstaviti Firmovo in Primožičevo kmetijo iz Podšentjurja, katerim pripadata nova hleva.

Nekoč ...

V Firmov hlev je mogoče namestiti kar 40 glav govedu, v Primožičev hlev pa 25 glav. Hleva sta še enkrat večja od starih dotrajanih hlevov, v katerih sta kmeta do sedaj redila živino v skrajno nemogočih pogojih. Nova hleva sta prilagojena sodobnim tehnološkim rešitvam, ki bodo omogočale mehanizacijo hlevskih del kot: strojno molžo, mehanizirano spravilo gnoja in mehaniziran dovoz krme v jasli. Vsaka od kmetij ima po 10 ha obdelovalne zemlje, kar za naše razmere pomeni veliko kmetijo. Poleg svoje zemlje bosta izkoriščali kmetiji še cca 8 ha obdelovalnih zemljišč v proizvodnem sodelovanju s Kmetijsko zadrugo Litija v Poganiku.

Za gradnjo sta kmeta dobila kredit pri Kmetijski zadrugi

Litija, izdelali pa smo jima tudi preusmeritvene programe gospodarjenja. Kmetiji se preusmerjata v pridelovanje krme za potrebe lastne živinoreje in v tržno proizvodnjo mleka in mesa. Kmetiji imata realne pogoje, da bosta letno proizvedli 90.000 l mleka in 14.000 kg prireje mesa. Preusmeritev pa ni poceni in kratkotrajen proces, saj sta morali kmetiji nabaviti potrebno mehanizacijo, zgraditi nova hleva in preiti iz dosedanje proizvodnje, ki je še bazirala na samopreskrbi na tržno proizvodnjo. V okviru občinskega praznika smo priredili otvoritev obeh hlevov. Namen otvoritve je bil pokazati nova hleva in se pogovoriti o realizaciji programa razvoja kmetijstva. K otvoritvi smo povabili večje število

Tudi notranjost je lepo urejena. Foto: foto krožek OŠ Litija

kmetov, predsednika Zdržne zveze Slovenije, predstavnike Skupščine občine Litija in Kmetijskega zavoda Ljubljana.

Navzoči so ugodno ocenili dosedanje delo in usmeritev programa razvoja kmetijstva na področju zadruga. V razgovoru smo se dotaknili nekaterih vprašanj, ki so postala še prav posebej pomembna v današnji živinorejski krizi, to so predvsem draga vloga

nja v modernizacijo kmetij. Nakazane so bile nekatere rešitve v gradnji skupinskih hlevov, kjer so za to pogoji in v nabavi kmetijskih strojev in strojnih skupnostih za linijsko pridelovanje krmnih rastlin.

Za popestritev te prireditve na kmetiji Firm so poskrbeli tudi mladi zadržniki s kratkim kulturnim programom.

KZ Litija

... in danes. Foto: foto krožek OŠ Litija

»MERCATOR« je praznoval

Lani je veletrgovina »Mercator« Ljubljana praznovala 25-letnico. Ob tej priliki so vse temeljne organizacije združenega dela v podjetju prirejale proslave. Da bi počastili visok delovni jubilej, 25-letnico podjetja, je v novembru tudi naša temeljna organizacija združenega dela pripravila slovesnost.

»Prav je, da ob takih priložnostih poudarimo uspešen razvoj našega podjetja,« je v uvodnih besedah dejal tov. Drago Arhar, direktor skupnosti TOZD Detajl.

»Ta razvoj je brez dvoma povezan z delom slehernega zaposlenega, kajti s prizadevnim delom je vsak pomagal Mercatorju od uspeha do

uspeha, od neznatnega grošita iz leta 1949 v podjetje, ki danes sodi med deset največjih trgovskih podjetij v Jugoslaviji in med prve v prehranski stroki.

Pred 25 leti je bilo zaposlenih komaj nekaj deset, danes pa nas je nad pet tisoč. Vemo tudi, da seže pridan rok Mercatorjevih delav-

cev kar v 24 slovenskih občin ter celo preko republiške meje v Beograd, kjer smo postavili blagovnico. S trgov

sko mrežo 470 prodajalnih vzbuja vse spoštovanje v naši javnosti in daje pomemben pečat razvoju trgovine nasploh.

Posebno hiter vzpon moramo omeniti v zadnjih desetih letih, ko je Mercator med vsemi trgovskimi podjetji najbolj izpolnil načela družbeno-ekonomskega razvoja pri nas, saj je uspel v celi vrsti uspešnih integracij.

Ta kolektiv, ki danes v 25 temeljnih organizacijah združenega dela združuje razen trgovine tudi industrijo, gostinstvo in druge storitve, inženiring, se v teh prizadevanjih ne bo ustavil, čeprav je trenutno navidezno zatišje. Navidezno zato, ker ne gradimo novih trgovskih objektov, toda v resnici je življenje v Mercatorju zelo živo. Notranje se moramo poslovno okrepiti, poplačati bančne kredite ter ustvariti dovolj lastnih sredstev. Za doseg tega pa more storiti največ sleherni Mercatorjev delavec.

Posebej se je zahvalil delavcem, ki so v podjetju že več kot 20 let ter jim v znak priznanja podelil zlate »M« značke. Te so dobili naslednji delavci: Marija Konjar, Fani Keše, Angelca Kogovšek, Iva Dobravec, Milan Savšek in Marinka Glavač.

Ob koncu je čestital vsem delavcem za uspešno delo ter pomoč pri razvoju podjetja.

M. K.

Karneval je uspel

Tudi letošnji 18. pustni karneval v Litiji je bil zelo pester in je gledalcem nudil obilo zabave. Foto: Zofka

Ognjeni krst na Tisju

(Nadaljevanje s 6. str.)

orientacijskega tekmovanja v počastitev praznika občine in dneva JLA, občinskega odbora ZZB NOV Litija, je osvojila ekipa osnovne organizacije ZRVS Litija — desni breg, drugo mesto je pripadlo eki-

pi osnovne organizacije ZRVS Kresnice, tretje pa ekipi partizanske enote Šmartno. Med posamezniki je bil najboljši Martin Smerkolj, tekmovalec osnovne organizacije ZRVS Kresnice.

Na Tisju, kjer je partizanska enota ponovila potek bit-

ke pred 34. leti, se je zbralo precejšnje število ljudi, predvsem tistih, ki so sodelovali v orientacijskem tekmovanju. Borci naše partizanske enote so se prav tako bojvito postavili v bran »sovražniku«, kot so to storili partizani v pravi bitki 1941. leta, ko jih je napadel številčno precej močnejši sovražnik.

Lep sobotni dopoldan je bil sklenjen z mitingom, kjer so preživeli borci bitke pred 34. leti pripovedovali svoja doživetja, svoj ognjeni krst v partizanih, o ozadju in pomenu te bitke na razmah partizanskega gibanja v litijskem in tudi širšem območju. Vsi navzoči smo z enominutnim molkom in položitvijo venca pred spomenik padlim v bitki počastili njihov spomin.

Nemogoče je opisati vse vtise, ki smo jih doživeli to dopoldne. Razšli smo se s pričanjem, da smo na najboljši možni način obudili tradicije NOB, spoznali partizansko taktiko bojevanja, pogum partizanov, ki se je kazal ne samo v tej, ampak v vseh bitkah z okupatorjem. Četudi utrujeni, so obrazi na poti v dolino kazali željo, da bi bilo takšnih akcij še več.

Lojze Kotar

Tudi partizanska kuhinja je bila odlična. Foto: B. Bizjak

Bodice

Ce štejemo prostor pod zdravstvenim domom in tistega na Stavbah za park, potem pripada vsakemu občanu v naši občini 38 dm² parkovne površine...

V trgovini nasproti mesnice imajo na kabinah za pomerjanje oblek še vedno napis »frei« in »besetzt« ...

Včeraj sem v Litiji videl nekaj nenavadnega. Nek občan je smeti vrgel v koš za odpadke...

Hazardiranje v javnih lokalih je baje prepovedano. Na kegljišču pa včasih padajo keglji tudi po 5 din...

Kmetijska zadruga Litija je 28. 12. 1974 organizirala svečano otvoritev dveh novih hlevov, last tov. Firma in tov. Primožiča v Podšentjurju.

Pri otvoritvi in potem ogledu hlevov in živine so sodelovali tudi zastopniki živalskega klana: Pišek iz Boltije, Golob iz Dvora, Petelin iz Ljubljane, Volk iz Šmartna, Zajec iz Grbina in Maček iz Grbina.

Svidenje z bikci, kravami in telički ter tudi osta-

limi udeleženci je bilo kar pristrčno...

Smeti srečaš v Litiji in v Šmartnem (pa tudi drugod) na vsakem koraku, koški za smeti so prazni ali pa jih ni. So tudi polni, pa jih nihče ne prazni, smeti pa ležijo okrog njih. Za lepši izgled skrbijo tudi pobiralci smeti GOP »Komunala« Litija, ki pri vsaki hiši ob pobiranju smeti pustijo tudi kupček smeti, ki si jih ogleduje tudi inšpektor...

Nekateri prosilci za stanovanje iz solidarnostnega sklada so navedli tako nizke osebne dohodke, da se lahko vprašamo, kako lahko živijo in kako bodo plačevali stroške stanovanja.

Razdeljevalcev stanovanj to verjetno ni motilo...

Dom počitka »Tisje« želi povečati cene svojih uslug. Med drugim navaja tudi naslednjo obrazložitev:

»Ob predpostavki, da so se pokojnine povečale za 15 %, bo predlagano povečanje manjše kot nominalno povečanje pokojnin...«

Izvršni svet občine Litija na nove cene s takšno obrazložitvijo ni pristal...

Pa brez zamere.

NEJ
in sodelavci

Pa še res je!

Prihodnost nas vznemirja, preteklost opozarja, in prav zato se nam sedanost tako naglo odmika.

Življenje je kakor šolski zvezek, vedno mu ob strani preostaja še rob — za bolešt.

Večkrat so skrbi večje od nesreče, ki se je bojimo

Ko dodobra spoznaš ljudi, pričneš ljubiti živali.

Ogledalo je zanesljiv prijatelj, ki se nikoli ne smeje našim solzam.

Biti ženska je strašno naporena naloga, ker ima opravka predvsem z moškimi.

Tudi v politiki se prehiteva po levi strani.

Bolje je biti človek brez denarja, kot imeti denar, pa ne biti človek.

Dopisujte v vaše glasilo

Bolj občutimo kapljico bolezni kot pa sod zdravja.

Izpiti so strašni tudi za najbolj pripravljene, kajti največji bedak lahko vpraša več, kot zna najpametnejši odgovoriti.

Človek, ki se široko smeji, ni nikdar nevaren.

Kdor se hoče povzpeti na vrh zelo visokih stopnic, se mora polagoma vzpenjati, ne skakati.

Kdo so naši sosede? Naši sosede so ljudje, ki o nas vedno mnogo več, kot mi!

Humor

Pa reče mali Peter svojemu očetu:

»Očka, prosim, daj mi 5 dinarjev!«

»Ne«, odgovori trdo očka.

Mali Peter pa ne popusti:

Trikrat lahko ugibate

— kateri vodilni delavec pri nameščanju delavk za pisalno mizo posveča posebno pozornost lepemu polnilu za Lisa in Polzela izdelke;

— kdo si kljub končani in trdni zidavi javnih objektov v Litiji še vedno razbija glavo ob njih;

— kdo na sestankih kot javni delavec kritizira, ker inšpekcije »ne delajo«, za vsak poseg inšpekcije v podjetju, kjer je vodilni delavec, spet kritizira delo inšpekcije;

— kdo na sestanku že pred referatom in med diskusijo kima in nato pravi »jaz sem tudi tako mislil...« in ponovi glavne misli še enkrat, četudi ne vodi sestanka;

— kateri vodilni delavec stalno ponavlja: TO SEM NAREDIL, če pa kaj ne uspe, pa — TO STE NAREDILI PROTI MOJI VOLJI.

GLASILO OBCANOV

Ustanovitelj in izdajatelj: Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Litija.

Ureja uredniški odbor: Tine Brilej (glavni in odgovorni urednik), Stane Volk, Ivan Boh, Anton Gorenc, Miloš Djukič, Slavko Urbič, Janda Belko in Lojze Kotar.

Lektor: Mija Bernik. Tisk in klišej: GP »Gorenjski tisk« Kranj.

Naslov in uredništvo: Litija Trg na Stavbah 1 p. p. 6.

Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

